

Nr 304.

Av herr **Nilsson, Alexander**, och herr **Gustafsson, Per**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående tillverkning och beskattning av brännvin, m. m.

Då riksdagens bevillningsutskott föregående år behandlade Kungl. Maj:ts proposition nr 219 med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 om begränsning av den myckenhet brännvin, som må framställas i sammanhang med pressjästberedning, förelåg för utskottet som resultat av den av Kungl. Maj:t igångsatta undersökningen rörande detta ämne allenast en av professor Kullgren författad uppsats i frågan. Det antogs allmänt, att denna uppsats endast vore att betrakta som ett första preliminärt led i undersökningen. Även från håll, där man motsatte sig ett då reservationsvis framfört yrkande om en ytterligare begränsning av berörda myckenhet brännvin, hänvisades till att en utredning påginge, som avsåge att ordna detta förhållande på ett annat sätt än hittills. Icke minst med hänsyn till denna erinran biföll riksdagen den kungl. propositionen oförändrad. Det visar sig nu, att den ifrågavarande tekniska utredningen faktiskt icke blivit fullföljd. I Kungl. Maj:ts proposition nr 217 med förslag till förordning angående tillverkning och beskattning av brännvin m. m. refereras (sid. 55—67) kommerskollegii och kontrollstyrelsens slutliga utlåtande i ärendet av den 15 december 1925. Ämbetsverken, som hava införskaffat uppgifter från vissa främmande länder rörande hithörande förhållanden, förklara att svårigheter möta för ett riktigt bedömande av de jästgivande metodernas värde, då de bättre av dessa metoder äro patenterade, återgiva åtskilliga jästindustriers synpunkter på sin råvarufråga m. m. och referera brottstycken ur professor Kullgrens förenämnda broschyr. Det lär icke kunna göras gällande, att ett utlåtande av sådant innehåll innebär en uttömmande utredning rörande ett viktigt tekniskt-industriellt spörsmål, vars klargörande likväl är en nödig förutsättning för en rättvis reglering av jästfabrikernas rätt till spritutvinning. Ämbetsverken förklara, att sådana omständigheter icke synas föreligga, att statsmakterna böra genom särskild lagstiftning nödgå jästfabrikerna att använda tillverkningsmetoder, som av dem för närvarande icke tillämpas. Detta innebär, att den lagstiftning rörande dessa fabrikers sprittillverkning, som föreslås av ämbetsverken och departementschefen, skall anpassa sig efter jästfabrikernas nuvarande tillverkningsmetoder, även då dessa äro föråldrade. Den i 13 § Bihang till riksdagens protokoll 1926. 3 saml. 85 häft. (Nr 304.)

2 mom. i förslaget till förordning angående tillverkning och beskattning av brännvin m. m. innehållna bestämmelsen om rätt för jästbränneri att framställa så stor myckenhet brännvin av normalstyrka, att mot 80 liter svara 100 kilogram tillverkad ren pressad jäst, vilar icke på teknisktvetenskaplig hållbar grund, står ej heller i överensstämmelse med vunna gynnsamma erfarenheter vid jästfabrikation med ringa spritutbyte både i vårt land och i utlandet och skulle, om den av riksdagen godkändes, leda till en väsentlig ökning i den sammanlagda myckenhet brännvin, som jästfabrikerna enligt den nu gällande provisoriska förordningen äro tillåtna att tillverka. Den i vida kretsar hysta önskan, att den av Kungl. Maj:t föranstaltade utredningen i ämnet skulle taga sikte på en lagstiftning, som främjade utvecklingen av metoder med mindre spritutbyte, har sålunda blivit helt obeaktad. Vi hålla av nu anförda skäl före, att 13 §, 2 mom. i nu omhandlade författningsförslag icke bör av riksdagen godkännas.

Därest detta moment uteslutes ur den nya brännvinstillverkningsförordningen, fordras att den gällande provisoriska förordningen av den 17 maj 1923 erhåller förlängd giltighet under förslagsvis ytterligare ett år framåt, inom vilken tid ny utredning rörande ovan berörda spörsmål bör föreligga färdig. Men härvid bör enligt vår mening den ändringen vidtagas, att den tillåtna myckenheten brännvin nedsättes från nu stadgade siffra av 3,500,000 liter till 3,000,000 liter. Det kan nämligen icke undgå att väcka uppmärksamhet, att Svenska jästfabriksaktiebolaget såsom villkor för hävande av det mellan Vin- och spritcentralen samt bolaget träffade bekanta avtalet fordrat ett definitivt lagfästande av jästfabrikernas spritstillverkningsrätt i enlighet med den i författningsförslaget intagna beräkningen. Ifrågavarande avtal bör enligt vår mening hävas och prissättningen på jästbrännvin ordnas på sätt i Kungl. Maj:ts proposition föreslås, samtidigt med att jästfabrikernas spritstillverkningsrätt successivt begränsas så långt, som efter förnyad utredning befinnes möjligt, utan skada för den framställda jästens kvalitet och hållbarhet. Endast under en kortare övergångstid bör härvid hänsyn tagas till jästfabrikernas nu tillämpade tillverkningsmetoder.

Med hänsyn till det nu anförda få vi härmed hemställa, att riksdagen ville

dels besluta, att 13 § 2 mom. i Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående tillverkning och beskattning av brännvin skall utgå;

dels antaga här såsom bilaga intagna förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 115) om begränsning av den myckenhet brännvin, som må framställas i sammanhang med pressjästberedning; och

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förnyad utredning av frågan om den myckenhet brännvin, som må framställas i sammanhang med pressjästberedning, med särskilt aktgivande på önskvärdheten av att denna myckenhet må i görligaste mån begränsas, samt om framläggande för riksdagen av det förslag till författningsbestämmelser, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 13 april 1926.

Alexander Nilsson.

Per Gustafsson.

Bilaga.

Förordning

**angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 115)
om begränsning av den myckenhet brännvin, som må framställas i
sammanhang med pressjästberedning.**

Häri genom förordnas, att förordningen den 17 maj 1923 om begränsning av den myckenhet brännvin, som må framställas i sammanhang med pressjästberedning, vilken förordning upphör att gälla den 30 september 1926, skall äga fortsatt tillämpning efter nämnda dag till och med den 30 september 1927; dock att 1 § i förordningen från och med den 1 oktober 1926 skall hava följande lydelse:

§ 1.

I sammanhang med pressjästberedning må brännvin framställas till en myckenhet av sammanlagt högst 3,000,000 liter av normalstyrka för helt tillverkningsår räknat.
